

Catalunya Artística

BELLAS ARTS

LA PADRINA.—CUADRO DEL MALAGUANYAT PINTOR EN Francisco Masriera.

15 céntims

Jochs Florals... poétichs

y Jochs Florals de Canprosa

I

Día d'emocions, el diumenge. A la mitj-diada, suspensió del Jochs Florals... poétichs. Al cap-vespre xiulada dels Jochs Florals de Canprosa.

L'espasa de Damocles penjant sobre els nostres caps, sostinguda per un fil més feble que un de trenyina, impideix que nosaltres, molt respectuosos ab tota mena d'espasas, fins ab aquella de *Bernardo*,—que segons diuen els castelláns,—*ni pincha ni corta*, sem cap classe de comentari sobre lo primer.

Donarém donchs la noticia pelada, verge de reflexions, que cadascú podrá ferse individualment, á mida del seu gust y sense perill de cap classe per l'integritat... personal y altres integritats, inconsútils y sagradas.

Desgraciadament, avuy día encara no s'ha inventat el medi pera poguer tafanejar lo que passa dins la closca dels homes y podém tenir impunement, totas las ideas més subversivas y atentatorias al ordre establert que 'ns dongui la gana, mentres las guardém reclosas, sense deixarlas treure 'l nas ni en forat ni en fines-tra. Es de creure, ab tot, que no trigarà gayre á venir algún sabi de terras extrangeras, ab uns altres raigs X ó Y, que permetin llegir com en un llibre obert, en l'interior de las conciencias, fent impossible aquestos delictes ignorats y desterrant per sempre la funesta mania de pensar diferent dels que manan.

He dit funesta y no me'n desdich. Perque, quina es la causa de totas las revolucions y trifulgas? El desacort entre governants y governats: si tots pensessin igual, l'estat seria una bassa d'oli.

Me dirán que 'ls de dalt podrian pensar com els d'assota, sobretot cuan aquets últims tenen rahó.—Alto, alto senyors! Aixó fora la nega-

ció de l'harmonia, que deu regir en tota nació ben ordenada.

Per qué hi son els Governs? Per manar. *Ergo*, els governats tenen d'obehir: la consecuencia no pot esser més lógica, ni evident. Si 'ls qu'han de governar, escoltessin els capritxos dels governats, l'ordre quedaria invertit y l'Estat correria cap al precipici.

Es tanta la forsa y solidesa de la meva argumentació, que jo mateix me quedo admirat y vaig á treuren privilegi per explotarla, llogantla baratet, á n'els salvadors de la patria desvalguts de dialéctica. Si'n saben algún, atrassinme'l.

Ara adverteixo que las mevas divagacions polítich-sociológicas m'han allunyat molt del objecte d'aquesta *Crónica*. Dispensin y aném al grà, ó sigui á n'els Jochs Florals.

Lo que va succehir no podia esser més lògich tractantse de *jochs*. L'autoritat hi va pendre cartas y va dir:—Jugo!—y 'l seu envit va esser una bandera espanyola que faltava en l'adorno del local.

Se tractava d'una festa catalana, feta per cataláns, en honor de las lletras catalanas, y van descuydarse de posar la bandera espanyola en el lloch que li corresponia! Hi ha gent que no sé ahont te 'l cap!

Afortunadament que hi ha qui vetlla pe 'ls prestigis de la lógica y va ferlos adonar á temps del seu inexplicable descuyt. Pero mirin lo que son las cosas! Despres d'advertits del seu erro, en comptes de donar las gracias agrahits á n'el que 'ls hi feya veure á temps per esmenarlo, encara's ressiestían á cosa tan natural; si'n serán de tossuts!

Sort que 'l que s'havía adonat de l'omissió, va mantenirse ferm, diguéntlos hi:—O per aquí ó per la porta: ó posan la bandera espanyola en el lloch que li pertoca, ó sospenen l'acte.—Y no varen tenir mes remey qu'acotar el cap, buscar una bandera *rojo y gualda* y desplegarla porque tot acabés ab harmonia..., com aixís va succehir.

Es dir, ab harmonia precisament, nó; pero fou per un petit detall. Com que no estavan previnguts, els que's posaren á cridar y xiular no van tenir temps de pendre 'l to y els acorts resultavan dissonants. Pero creguin que si no hagués sigut per aquesta petita dificultat, tot haguera anat com una seda. S'hi feyan ab una bona voluntat!

Ab tot, la cosa va tenir un inconvenient... secundari si's vol. Ab aquell espatech de... harmonía, s' acabá la festa avants d' haverse comensat, sense llegir el discurs el president, ni 'ls seus treballs els poetas premiats, ni la reyna pujar al trono. La gent va anar desfilant al sentir aquell concert y la sala va buydarse tranquilament, no sense que la policia agafés a tres víctimas propiciatorias, tres infelissos dels que's deixan agafar; els de sempre.

Ja tenim la gentada al carrer, fent comentaris,—que nosaltres suprimirém per no anar á fer companyia á n' els tres pobres *Agnus dei* de la *santa causa*, — y sense sapiguer ahont anar, ni ahont ficarse per matar l' estona.

Es molt de planyer tota aquella gent que 'l diumenge era á Llotja. Dina més aviat que de costúm y ab una esgarrapada, vesteixte á corre cuyta, ab el pap ple, y cuan estás ben as-sentadet, esperant fruir las agradívolas refiladas dels poetas-rossinyols, entórnat en ab un pam de nas, sense sapiguer qué fer y ab la tarde esguerrada. Es horrible!

No estranyo que molts, desesperats, se'n anessin cap al teatro Romea ab las sanchs bullentas y ab ganas de fer cualsevulga disbarat per' esbravar-se.

Els que no havían pogut satisfer llur set y fam de Jochs Florals... poétichs, no es natural qu' anessin á xiular els *Jochs-Florals de Canprosa*? Mes encara, si's te en compte l' impuls adquirít á Llotja, 'l *fiato* acumulat y que l' intervenció inoportuna de la policia, no deixá esbravar de la manera convenient. La máquina estava á tan forta pressió, que be havia de desvaporar d' una manera ó altra si no's volia qu' explotés.

Pero ara m' adono de que la *Crónica* 's va fent molt llarga y com me queda molta tela encara, permétintme que digui com en las novelas de folletí: *Se continuará*.

Fins á la setmana entrant, en que parlarém de l' obra d' en Russiñol y de la maror qu' ha mogut entre catalanistas... y patrioterros.

JOSEPH PIULA.

El Poema de la Nit.

*De la mateixa manera que
als infants se'ls hi allunyan
las eynas talladoras, las lec-
turas didácticas s' haurian
d' allunyar de las mans dels
migrats talents.*

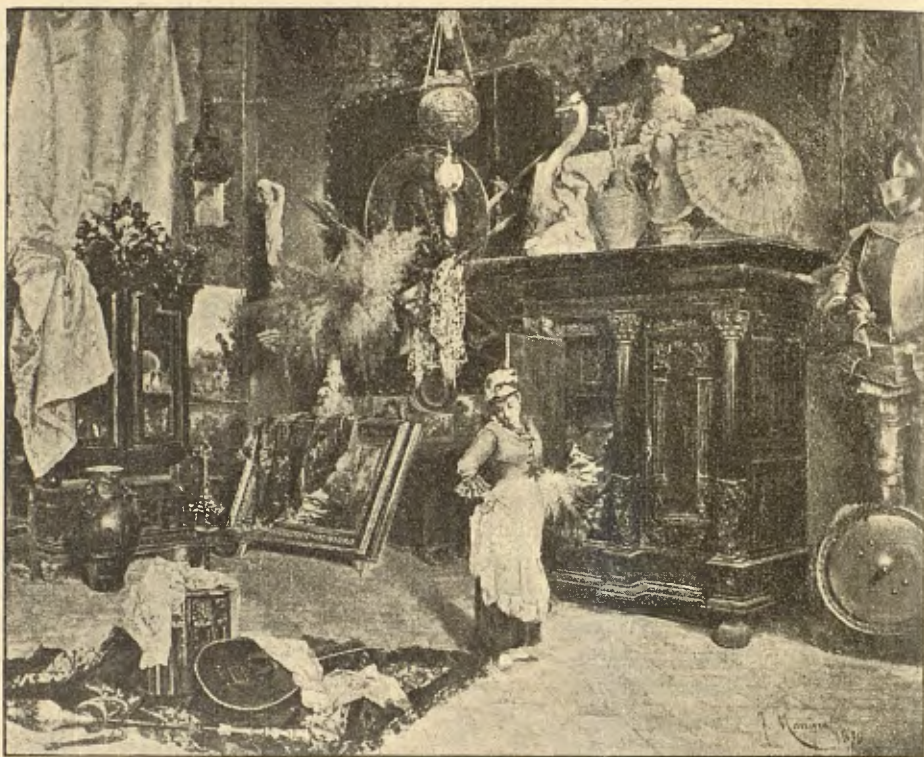
Una vulgaritat.

¡Qu' hermosa qu' está la mar
en el abim dels sómnis adormida! ...
¡Qu' hermosa qu' está la mar! ...
Las onas suaus y remorosas
van tombant,
van tombant
damunt de la sorra plorant y cantant....
El cel bravejant sospira
extassiat d' amor...
y en la voluptuosa
mirada de la mar sos ulls hi posa...
¡Qu' hermosa! ...
¡qu' hermosa li apar la mar somniosa!
Y un vol de besos de llavis rosats,
amorosits, tot sentiment,
de las arcadas áureas del firmament
van devallant...
remorejant...
del mar al cel...
del cel al mar...
dient ab to amorós:
¡qu' hermós, qu' hermós es l' estimar! ...
¡Y's sent un estornut mes dols y trist! ..
Es l' amor infinit,
palpitant,

que's va allunyant...
que's va allunyant...
Y mentres en l' espay, inmens, blavós
se'n vola 'l voluptuós sospir de la mar bella,
l' engelosida estrella
n' arrenca en plor melós...
Y fuig, y vola, radiant, lleugera...
deixant en sa frenética carrera
un arch de foch humit y xardorós...

Al lluny, una blanca vela
petita y alada
com l' ala nevada d' un colom joliu,
se balanceja...
y rumbeja
pe 'l llo de l' onada,]
qu' está extassada
com mare encantada pe 'l nin que somriu...
El xipolleig de l' ondina joguina,
ab la nevada escuma del seu cor,
va arruixant...
va arruixant la barqueta ditxosa
que's va fonent d' amor...
Y un clap de núvols de galdas humitosas,

EN L'ESTUDI DEL PINTOR. —CUADRO AL OLI D'EN FRANCISCO MASRIERA,
EXISTENT EN EL MUSEU DE MADRID.

somniosas,
van voleyant...
van voleyant
entorn de la vela que 's va gronxolant...
Y en tant,
en el mon del somnis blaus,
de las guerras y las paus,
s'hi senten els sospirs d'unas inmensas alas
que van passant,
plorant y cantant
l'amor infinit,
que viu somicant
al cor de la nit...

L'ONADA.

Barqueta mía,
jo soch l'onada
dolsa y gemada
que 't porta amor...
barqueta mía,
reb la besada
d'enamorada
que 't don mon cor.

LA PERLA.

Dins de ma conca esmaltada
jo hi covo tendras dolsors...
la bellesa enamorada

per ornarse m'ha triada,
y en son coll, engarlandada,
entre riallas y plors
m'hi fa covar sos amors.

EL CORAL.

D'una branqueta meva
s'ensenyoreix el mon...
y la pena mon cor fon!
Avuy, polit
y enrodonit,
me'n fan un grá
pera resá...
Demá... ¿Y qué seré demá?...
¡No ho sé!
¡Potser d'un gran pecat símbol seré!

LAS ALGAS.

Passa, passa, barca ayrosa,
mentre 't fém un ram de flors;
flors marinas, esclatadas
dins las calas dels amors...
Per tú son las nostras galas,
per tú son nostres olors.

LAS ROCAS.

Molts segles fa, barqueta,
que l'ona 'ns va assotant;

mes com mes va, la testa
damunt li aném pujant...
Ja pot furgá l' onada,
ja pot anar furgant,
que 'l firmament y 'ls astres
tot' hora 'ns besarán...
L' amor es qui 'ns enlayra,
l' amor d' un cel ungit;
l' amor que 'ls cors enllassa
dins las tenebras fondas de la nit.

LAS BRISAS.

Passa lleugera,
lleugera passa,
barqueta que te'n vas al infinit...
barqueta ayrosa,
prenda amorosa,
reb la besada de nostre pit.

La lluna esmortuhida,
dels cants s'ha engelosida...
El cel immens se confón...

Y 'ls poms de núvols,
tornassolantse
van esfumantse...

dient: "S' ha enamorat, s'ha enamorat el mon!...

Y 'l cel y la mar s'abressan...
y las estrellas y 'ls sols traspassen
llampant,
llampant,

damunt la gropa que ve negreiant...
Y las onadas saltan alterosas,
y tomban, escumosas,
damunt del front dels penyalars altius,
ahont las aus feréstegas fan llurs níus...

Y passa un' au furiosa,
tota negrosa; negrosa...
vestida de dol...
¡que fa un condoll!

Y diu: Oh amor, oh amor,
vida dolça y de pau,
en el sómni suau
tu m'has reblat el clau,
tú m'has nafrat el cor!...
Mes en el mon dels sómnis,
y de la vida, y de la llum,... he despertat
á coll-bé de l'amor.

L' avergonyida lluna 's va aclofant...
las estrellas van fugint...
y la mar se va adornint...
y l'horitzó il·luminant.....

Las onas se tornan d'or...
La blanca vela á la platja ha arribada...
y la brisa suau, y enjogassada,
plena de besos y dolsor,
aixeca 'l cant etern: "¡Amor, amor!"

RAMÓN MASIFERN.

La Còrt dels nassos

(TRADUHIT DE A. GHISLARZONI.)

I

Tarota III, rey dels Panamis, era un príncep prudent y d' una índole bastant tractable. Elevat al trono essent encara molt jove, havia proclamat als seus pobles un estatut dels més lliberals. Els venturosos habitants de la Panamia havían vist en pochs anys, gracias á la iniciativa de son ben aymat príncep, realisarse totas las reformas socials y humanitarias reclamadas pe'ls temps... y pe'ls lladregots.

Tarota III no podia anomenarse un rey felís. En tot el territori á n' ell subjecte no existia més que un sol diari republicá que gosés á dirigi'li de cuan en cuan alguna xansa ben amenida. Tarota passava tot el dematí llegint aque lla fulla entre una pipada y una tassa de café. El bon príncep s' en reya dels xistes democrátics que li disparavan. Se sentia massa *integer vitae scelerisque purus*, pera irritarse per una broma periodística.

Ab tot, la existencia serena d' aquest príncep privilegiat, sovint era torbada per un nú-

vol d' ombra fosca, que podia ben amagar alguna tormenta. Aquesta ombra era projectada per un nas, per el nas del mateix príncep. La naturalesa havia dotat á n'aquest accessori de la principesca cara, de contorns tan acentuats, y, diguemho francament, de proporcions tan excedentas, que, á veurel de perfil, aquell nas atreya la atenció, y fins podia provocar irreverents rialletas. Nas perfilat, simétrich, perfectament modelat; pero un tant més llarch que 'ls nassos ordinaris. El príncep, veyéntsel reflectit en el mirall, no gosava á fixarhi la mirada, y sentia sempre, al adonársen, una opresió en el cor, que 's traduhia en son front per una arruga sinistra.

Mes aquelles impressións de disgust no eran altra cosa que llampechs d' estíu. Tarota era estimat per la generalitat, y jamay li havia succehit sorprendrer en la cara de algún súbdit la més mínima senyal d' ironía que tingués relació ab son nas. Aquell príncep observador, després de sos deu anys de dominació, començava ja á persuadirse de que 'l defecte sols per éll advertit no era altra cosa que una óptica mentida del mirall. Mes la Providencia no tre-

valla casualment. *Cuan crea un gran home, crea un gran nas*: agreguehohi, pues, aquesta altra sentència infalible: *De las grans causas no'n poden produhirse mes que grans efectes*.

Estranya forsa la de la paraula estampada!.. Tres mots del diari republicà impresos en lletra cursiva foren suficients pera despertar en el magí del rey Tarota totas sas adormidas alarmas. ¡Quín es l' home, per poch que sía constant llegidor de periódichs, que no hagi perdut el color y fins tremolat al devant d' una frase escrita en caràcter cursiu?...

Era una bella matinada de maig. El rey se desvetllava de son olímpich só. A la dreta del llit, y d' una safata d' or y pedras preciosas, s' exhalava el perfúm d' un exquisit moka. A l' altre costat, sobre la plata de cisellat argent, estavan extesos dotze cigarros del color del àmbar.

El rey encén un cigarro, absorbeix voluptuosament el primer glop del café, decanta l' rostre envers el diariet democrátich, y fixa en éll sa mirada penetrant y serena.

Qué ha passat?... El cigarro ha caygut dels augustos llavis. La trémula má del príncep prova en vá de rependre la tassa... Si es vritat que l' ull del basilísch té forsa pera atontar als que 'l guaytan, diria 's que 'l príncep, entre aquell munt de paraulas impresas, havia ensopegat precisament la mirada del reptil fascinator. El primer moviment del príncep fou el de posarse la má al nas; après d' aquella acció, de trencat qu' era, l' august rostre va devenir amoratat y disforme.

Y la frase terrible no era composta mes que de pocas ignocents paraulas alusivas al ministre d' Hisenda: "*Nosaltres esperém que 'l nou impost votat pe'l Parlament no tindrà may, durant el regnat del august Tarota, una severa aplicació; el nostre rey té massa bon nas, pera no compendrer la impopularitat ab la qual éll mateix hauria de lluytar á continuarhi sa firma. Si, ho repetím, el nostre rey té massa bon nas pera cometre semblants erros!*"

Baix la impressió de tal lectura el rey tocá la campaneta ab ímpetu violent. El majordóm entrá á la estancia; mes, observant la trasmutació de la real cara, doná un crit d' alarma. El rey, feu un esfors per dominarse y, dissimulant la natural turbació, preguntá al majordóm ab veu bastant tranquilisada:—Quín temps já Batista?

—Magnífich, magestat.

—Pues no veig sol!... El cel me sembla enfosquit.

—Al contrari, magestat!... El sol es resplendent!... Es una verdadera matinada de primavera... Si vostre magestat se dignés treure 'l nas á la finestra...

Aquellas paraulas foren com el misto llensat en el polvorí. Tarota baixá del llit, despenjá de la paret una llarga cimitarra .. y la testa del majordóm redolá pe'l paviment. Tot aixó vá tenir lloch ab la rapidés d' un llamp Després d' aquell arrebato d' ira el rey vá caurer com atontat sobre una cadireta.

II

Aquell atrós succés va permaneixer per algú temps rodejat de misteri. La jove Regina, ab qui l' august consort acostumava á franquejar-se, no sapigué un sol mot d' aquell enigma sagnant. El fet fou comentat á la Còrt de diversos modos; el poble murmurá de baix en baix, mes prest deixá d' ocupársen.

Lo que més seriament preocupava á la Regina, als ministres, á la Còrt y al poble de Panamía, era la extranya trasmutació sobrevinguda en el caràcter y costúms del príncep. Aquell home tan benigne y cortés, afable y expansiu, de día en día se tornava més capficat é irascible. Sortia rara volta del palau, y sempre ab carrossa cuberta y las cortinas tivadas. Passava moltes horas reclós en son gabinet. Assistia sols alguna vegada al Consell de ministres. Si algún cop s' esqueya al devant d' extranys, se notava en el desventurat un especial cuydado en aplicarse la má al nas, sostenintlahi ab una pertinàcia inexplicable. A'n aquella extranya posició de la má degué 'l primer ministre y conceller íntim del rey Tarota, com veurém, el fil que va conduhirlo á la descoberta del secret.

Aquest primer ministre y conceller íntim se deya Canyella, y après de la Regina, era la persona més influyent de la Còrt. Sas observacions eran casi infalibles. Possehia 'l cop d' ull que penetra 'l pensament y profundisa 'l misteri del cor. Un jorn, mentres la Regina entre llágrimas y sanglots, se queixava del extravagant furor del príncep, l' astut ministre proferí á mitja veu tres paraulas: *Cuestió de nas!*... Com tothom pot imaginar-se, la Regina sentí

NOSTRE PRIMER PETIT CONCURS

PAHISATGE.—SEGON ACCÉSSIT—DE VICÉNS SANCHE

una cohissó nerviosa, é inclinà 'l cap avergonyida.

El gran Canyella no s'enganyava. Per assegurar-se no li quedava més que tentar una proba en l'ànim del rey. Y no hi posà temps de per mitj. Una hora després el ministre y 'l rey s'ensopegavan.

—¡Magestat!—digué 'l ministre ab accent resolt—vinch á presentarvos ma dimissió.

—Jo espero, mon bon Canyella, que 't dignaràs exposarme las rahóns que t'impulsan á abandonar ton soberá en aquest grave moment.

—Magestat!..... Jo us he parlat sempre ab tota franquesa, y aixó es el que vull fer al separarme per sempre més de vos... D' algun temps ensá, vostra magestat té un humor insupportable. Per cosa de res (y aquí 'l ministre fixá en la régia cara una mirada incisiva com un trapant) per cosa de res vos puja la mosca al nas...

—Desgraciati!..... cridá 'l rey, fent un bot desde sa cadireta y posantse la mà al punyal.

Més el ministre, sens darli temps de traduhir en fet aquell rampell de fúria, atrinxerantse darrera una cadira de brassos, va respondre á son torn ab veu de tró:—«Oh, rey, la teva ira m' ha revelat del tot... la meva sospita y la meva certesa... Pues que no 's tracta més que d' una cuestió de nas, retiro la dimissió.»—

El rey y 'l ministre van quedar-se algún temps inmóvils, tot observantse en silenci. El príncep se sentí subjugat. Sos ulls s' inflaren... Y caygué de nou en sa cadireta tot sanglotant y repetintse ab accent convuls:—«Es cert; cuestió de nas!... cuestió de nas!...»—

L' aixerit Canyella no proferí mes qu'aquestes paraulas:—Dugas solucions possibles; ó tallar... ó *escursar!*...

III

Las casas dels governants tenen las parets de vidre. Totas las precaucions imaginadas per el gran ministre del rey Tarota perque 'l secret del nas no sortís de la Còrt, foren infructuosas. D' allí á pocas setmanas, no quedava príncep d' Assia que no estés informat.

—Vull véurer aquest nas,—exclamá 'l rey de la Tonteria, apenas llegit el despatx de son embaixador. Y aixís parlant trasmeté 'l plech á son primer ministre.

El despatx estava aixís concebut:

«Senyor!...

«Finalment m' ha sigut dable descobrir, y estich gustós en comunicarho á vostra magestat l' origen y persistent causa de la séria perturbació d' esprit sobrevinguda de pochs mesos á n' el rey dels Panamis. Aquesta perturbació, que podria més aviat ó més tart, promourer sérias complicacions polítiques, produhint una tivantés inesperada en las relacions dels diversos estats del Assia y del Univers, té la seva rahó en el nas del rey. Salvant, donchs, el respecte que jo dech á una sagrada y real magestat, tinch el deber d' informar al meu august soberá y senyor, que 'l sobredit nas del rey Tarota, per causa que s' ignora, ha prés al tombar el darrer any un desarrollo tan extraordinari, qu' inspira la més viva alarma á tot el cos diplomátich aquí resident.

«L' altra vetlla, en la festa del ball de la baronesa Golaseca, vaig entendre ab mas dos orelles com l' embaixador de Nou Nuscada exposava sobre aquest punt las més atrevidas opinions. Per ma part no crech arriscar molt afirmant qu' aquell nas está prenyat d' aconeximents. No ocultaré á la magestat vostra que jo no he mancat, com era mon deber, en idearme las més enginyosas intrigas per arribar prop del soberá, á fi d' observar ab mos propis ulls tan singular fenómeno. Totas las mevas estratagemas han resultat fins ara infructuosas. El camarer íntim del rey, corromput per mon or, m' assegurá l' altre día que 'l nas de son august senyor ja passava de dos metros de llargària. Espero que dintre pochs jorns, ab un nou sacrifici pecuniari, tindré á la mà la mida exacta, y en tal cas, no faltaré en expedirla á la magestat vostra, anyadinthi aquellas altras informacions de detall, que naturalment han d' interessarla. Aprofito aquest

incident per insistir prop vostra magestat perque 's digne acordarme un petit augment de fondos secrets...; me sembla que las circuncuncias ho exigeixen. Ja que tant he conseguit de la vostra gracia soberana, confio que dins poch podré induhir al ja mentat corruptible camarer á que prenga ab cera ó guix els contorns d' aquell nas escepcional, que per forsa ha d'estar próxim á parir..... alguna cosa inesperada.

«Aculli vostra magestat, etc., etc.»

—Decididament vull veurer aquest nas!...—respongué 'l rey de la Tonteria; dintre dos días nos posaré en viatge. Tota la Còrt me seguirá... Será la sortida de plaher que tantas voltas he promés á la Regina, als ministres, als generals y als á mi més afectes. Vos prometo que riurém. Vull veurer las ganyotas que farà mon august cosí, al sentirse obligat á desembolicarse la trompa á devant de tota la meva Còrt!... Apa!... que se li anuncihi nostra próxima visita!... Ah!... Voldria trobar-me en son gabinet cuan rebrá 'l telegrama!.. Qué apoteu que 'l seu nas s' allarga de dos pams!...

De tal modo parlant, el rey de la Tonteria s' havia deixat caurer sobre 'ls coixins del trono, y reya grosserament ab las galas y ab el ventre.

—Me perdoni vostra magestat, observá tímidament el ministre, mes tinch la obligació de recordarvos que un tal viatge vindrá á costar una desena de milióms, y 'm sembla que... en l' actual crisis de Tonteria...

—Els tontos sempre han pagat y pagarán!.. interrompé 'l príncep de mala cara,—no me enutjes ab la teva economia. Apréssat á donar las ordres pera el viatge, y cuydado qu' afegeixis una sola paraula!...

El ministre va fer un saludo fins á terra y s' en aná murmurant: «Digne rey dels tontos.»

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Acabaré).

NOSTRE PRIMER PETIT CONCURS

ESTUDI DE FIGURA. — SEGON ACCÉSSIT.
DE VICENS SANCHO.

Carta oberta

Sr. PLAUTUS.

Molt senyor meu: (?)

Vetaquí que l'altre día va venir-me á las mans un exemplar del número de Mars de la revista "Montse-rat"—porta-veu de la Lliga espiritual de Nostra Senyora.—

Jo que sí, llegeixo, llegeixo, y 'm trobo ab aquelles mossegadas de vosté en la darrera página.

Hombre! Devia quedar-se molt descansat, senyor Plautus.

Jo encara no sabia que la literatura catalana contés ab una precocitat de la critica com vosté.

M'ha fet l'efecte ¡caramba! d'aquells grans de Primavera ¿sab?

¿A vosté may n'hi ha sortit cap? Donchs á la literatura sí. Li ha sortit vosté.

Y ara no s'estufi perque li dich *gra*. No 's cregui temible.

Els de Primavera, no son rés; no portan malicia.

Perque, veurá, senyor Plautus; no las podém pas pendre en sério las sevas esbravadas. Vosté potser sí que las va escriure ab un gran somris irónich, ab un *spleen* á lo lord Byron, ab una rabia com la del moro que *donde pone la pluma—el delgado papel rasga; (ó rasgó donde la puso.)*

Miri: No més parlarém de la xurriacada que dirigeix al gran Clavé, boy ocupant-se de l'Iglesias.

Aixó y la esgarrapada que dona á 'n en Pitarra—parlant ara en sério—es lo que m'ha indignat de veras.

Somhi: Aparteu las criaturas educadas que podrían pendre mal.

Vosté escup:

Sobre l'Iglesias han caygut dugas grans desgracias.

Li han fet una funció d'honor á Romea, y els de L'Avenç li han publicat un tomo, «Ofrenes», ahont hi ha notas que no desdirían d'en Gumá, y del mal músich y pitjor poeta Clavé.

També hi ha algún ressó de la «musa» d'en Pitarra. Y donchs, etc., etc.

Deixém estar al poeta Iglesias. Ja vaig parlar á son temps, en un altre periódich, del seu hermós llibre, y si vosté 's treu la careta de Plautus, me diu qui es—que cóm es ja ho veig—y vol, ne tornaré á parlar molt gustosament, encara que las *Ofrenes* no necessitin pera rés la meua humil defensa.

Lo que li dich es, que sí que hi han poesías que no desdiuhen del malaguanyat, respectable y gran Clavé: del delicat poeta qu'extengué com un mantell de pau la poesia del camp sobre la multitut del poble; y la extengué, onejant en notas harmoniosas plenas de sentiment; poesia y música que 's filtravan á l'ànima y purificavan l'ambient.

En Clavé fou la font ahont va beure el nostre gran Apeles Mestres; y que l'Apeles Mestres, poeta, valgui mes que 'l poeta Clavé,—com en honor á la veritat reconech,—no per aixó deixá d'esser en Clavé un gran poeta que ha inspirat respecte y admiració á dugas generacions, menos á vosté, Sr. Plautus. Y un músich ab tota la empenta y energia de la delicadesa popular; y de la música d'en Clavé en queda y en quedarà sempre un rastre lluminós mentres Catalunya sigui Catalunya; á no ser,—que no ho créch, perque 'ls catalans no 'ns ho mereixém—que Deu la omplís d'*inteligencias* com vosté.

Pero ja li he dit que vosté era un grà de Primavera.

Deixém lo que diu d'en Gumá, puig que no hi trobo ni una petita sombra de contacte, y perdono lo que diu á n'el pobre Frederich Soler, que tant be va fer á Catalunya.

Li perdono, perque veig que no més se contentá subratllant la paraula *musa*; y la irónica frasse de vosté, encara que 'l malaguanyat autor no se la mereix, es consoladora al costat de la bilis que llença á n'en Clavé.

Pero ja ho sab vosté lo que ha dit á nostre gran músich-poeta?

Si 'ns ho prenguessim en sério—que no 'ns ho pre-ném ¿eh?—se 'n podria fer un cas de respecte, d' educació y fins de sentit comú.

Si 'ns ho prenguessim en sério, podria omplirli cuartillas y més cuartillas parlantli d'aquell artista incansable, d'aquell home de gran cor y de gran ánima: podria assegurarli que si haguessin quedat uns cuants Clavés á Catalunya, la classe treballadora no 's trobaria com se troba, enganyada y excitada per explotadors de gestos d' apóstol y crits de redemptor; podria, jurarli casi, que aixó del problema social no 's trobaria en la negror que 's troba. Perque en Clavé era la columna de tot un poble, perque en Clavé era una gran ánima...

Pero ¿veu? ja m' ho prénch de sério y hem quedat qu' anava de broma.

Escolti: que potser s' ha esbravat perque en Clavé era republicá y vosté 's creu ésser carlí verinós, y 's pensa que republicans vol dir heretges, y que per cada un que ab la seva *privilegiada* ploma 'n reventi ben rebentat, guanyará alguna cosa?

Aixó no fora catolicisme, ¿sab? Pero no ho penso així: Ha sigut un dir, perque darrera seu hi veig la *Lliga espiritual* que li dona la má, admetentli ab pseudónim las sevas rases, y ella ho es de católica.

Y ara, escolti: Li vull ésser ben franch. Vaig indignarme tant ab las sevas ratillas, que no sé pas lo que haguera fet ni dit. Vaig preguntar que qui era vosté. Uns van dirme qu' era un jove de vint á vintidos anys, poeta llorejat, que 's deya... Pero ¡cá! no ho vaig pas creure. Potser eran maliciosos.

Altres van dirme que 'l somniavan un home alt, prim, ab una barba fins á mitj pit; el pit ensorrat, xu-

clat d' odi; un bigoti las; una mirada fonda, llarga... ¡Ay! Jo vaig sentir una esgarrifansa de la pahorosa inquisició.

Pero ¡ca! tampoch ho vaig creure.

Devían tenirli por. Com que hi han temperaments tan impressionables!

Altres me van dir que no era ningú ó un ningú—no ho recordo be.—

Lo cert es que jo, algunas nits vaig somniar que després d' haver publicat la carta que pensava escriureli y de la cual aquesta n' es una petita mostra esblaymada, vosté 'm venia á trobar y 'm pegava. Y que no va de cuento, no!

Jo que sí,—li vull dir perque soch franch—allavoras vaig pensar pèndreho ab una mica de brometa.

Y aquí ho té.

Ah! Pero permeti. Jo sé una historia. Cuan jo era petit, petit com vosté, (perque, vaja, vosté deu serho de petit)... Donchs, cuan jo era petit com vosté, encara que no tan *precós* ni *mordaz*, ni geni en embrió, al carrer d' Aragó hi havia un noy menut, rebéch y dimoni, fill d' un cotxero

Sempre jugava ab els látigos y ¡flis! ¡flas! vinga es-pantar als vianants. Ell s' ho creya que 'ls espantava. Pero ¡cá! si 'ls vianants s' apartavan d'aquell marréch, era per llástima, per no tenirli que plantar una *nata*. (Perdoni: avuy estich vulgarisat).

La familia del dimoniet aquell, en lloch de corregir-lo, els hi feya gracia. Y, fillets de Deu, ¡flis! ¡flas!

Sí? Donchs ¡flis! ¡flas!, vetaquí que un día 's buyda un ull, y llágrimas y plors que mes ¡ay!

Y ara, prou.

Ja sab que l' admiro (y tant cóm l' admiro, renoy!)

R. SURIÑACH SENTÍES.

Barcelona, 3 Maig 1902.

Baladeta (*)

A dalt d'un serrat—voltada de prat
hi ha una casa blanca,
tot just ix el sol—ja un gay rossinyol
preludis n'hi esclata.
Sos encisers trins—com cantichs divins
penetran á l'ánima
y fins fan dúptá—si un' altre au hi haurá
ab veu tan preuhada.
Al bosch prou se'n sent—que ab gentil accent
provan d'imitarla,
mes ni una tan sols—de tots aquells volts
ab ella s'igualá.
No es pas per xó, no,—que son cantissó
siga de gaubansa,
que arreu se coneix—que son cor pateix
pateix d'anyoransa...
Per xó cada jorn—al dá el sol el torn
la tendre au esclata,
per veurer si pot—ofegar del tot
sa pena qu'es tanta!...

Deu meu qui pogués—ser gábia ó recés
d'un' au tan galana!...

IGNASI SOLER Y ESCOFET.

Invocació

L'hivern es mort.
El gel s'ha fós.

Braus segadós
fills de l'estiu,
la corva fals
osqueu segant.

Arbres migrats
tingau coratge,
vostre brancatge
rebrotará.

Aucell cantayre
fuig de raser,
cerca l'aucella
joia del cor,
y canta ab ella
l'hivern qu'es mort!.

(*) Posada en música pe'l mestre García Robles.

F. MASSÓ LLORENS.

Oleuger repàs de literatura y Arts portugueses contemporànies ⁽¹⁾

OLIVEIRA MARTÍNS

No tenia pas cinquanta anys quan vá morir, y en aquest curt camí per la Vida, trobá temps pera ferse historiador, crítich, estadista, capás de tractar ab un llenguatge florit y ab igual competència, en alguna d' aquestas parts fonamentals ó secundaries, totes las cuestions qu' ell abordá. Jo no m' ocuparé, aquí, més que de sa obra d' historiador, ja que ella pot servir pera aclarir l' evolució de las ideas politicas d' un home que, socialista en sos comensos, republicà moderat després, pogrèssista y ministerial en un pahís monárquich més endevant y, per fi, seduhit pe'l cesarisme gloriós dels héroes de la branca d' Aviz, objecte de sos darrers estudis, vá acomodar, en un absolutisme intel·ligent, l' ideal de govern per son pahís.

¿Aquesta rápida evolució d' ideas en un enteniment privilegiat, no indica que totes las formas de governar son bonas sempre que la lley las inspiiri y sempre que ho exerceixin degudament?

Els treballs històrichs d' Oliveira Martíns, son, uns d' ordre general, altres d' ordre nacional. Els tractats secundaris, ó forman part de la *Bibliotheca das Scièncias sociaes*, fundada per ell mateix, ó son estudis que no constituïxen una unitat de doctrina, (*As raças humanas e a civilisação primitiva*, *Sistema de mithos religiosos*, *Elementos d' Antropologia*, etc.)

Els treballs d' ordre general comprenen dos llibres importants: *O Helenismo e a civilisação cristã*, ahont l' autor admet, en principi, lo fortuít y lo necessari com elements eventuals

de tota realitat complexa y la *Historia da Republica Romana*, en quinas darreras planas apareix, ab evidència, l' austeritat de sa concepció de la vida, subordinant l' amor dels homes per ella, al amor de sa dignitat.

Els treballs d' ordre nacional d' Oliveira Martíns se componen d' una dotzena d' obras, com la *Historia da civilisação ibérica*, ó tractat del desenrotllo progresiu dels pobles de la Península baix el punt de vista de sas institucions, comprenent una enrahonada síntesis de nostres grans monuments jurídictchs; la *Historia de Portugal*, ó de la successió y encadenament dels principis morals, politichs y econòmichs de la vida nacional del poble portugués; *O Brazil e as colonias portuguezas*, *Portugal nos mares*, *Navegações e descobertas dos portuguezes*, gestas d' aquest poble, presentantlo, al mateix temps, com á poble civilisador; *Os Filhos de D. João I*, *Nun' Alvares Pereira*, *Príncipe perfeito*, (D. Joan II), triplex panegirich á colosals llegendas, idealisació d' aquells cuadros d' historia portuguesa que, com Michelet, ell tenia poder de ressucitar del passat, plens de llum y vida; *Portugal contemporaneo*, crítica fonda y severa, imparcial y coratjosa de la historia constitucional d' aquest pahís després del regnat de Joan VI, obra primorosa del escriptor y ahont més s' avaloran sas cualitats de mestre.

La primera d' aquestas cualitats, la sensibilitat moral, el conduí més d' una vegada á formular teorías y afirmacions fortuitas, com: "La Historia es una lliçó moral". La segona, l' imaginació psicològica, el feu caure en l' erro de que: "ja la constitució de la nacionalitat portuguesa, ja las manifestacions darreras d' aquesta nacionalitat, no eran consecuencia natural de certas condicions físicas, geogràficas, etnològicas y necessaries, més sí del valer y empenta de grans homes". Enmotllada y seguint aquest sistema, l' historia del poble portugués, no tarda gayre en resoldres á una sèrie de biografías á lo Plutarque, y 'ls fets de la historia general que influeixen sempre sobre homes y cosas, no solzament son abandonats, sino que son omisos. Altre defecte: sens dupte Oliveira Martíns estudiá pas per pas la vida dels subjectes dels que 'n feu historia, pero jutjant que la intuició, l' inspiració y la passió mateixa, més encara que la erudició, constituïan infalibles guías pera l' historiador, frequentment s' absté de provas. «La coordinació, —vá escriure— es la primera de nostras exigències intellectuals y las probabilitats supleixen la falta de provas. No hi ha ni fantasia ni novela en la historia aixís entesa.» Es possible, però més d' una vegada seguint aytal sistema cayém en profundíssimas erradas. Es una forma feble, inconsistent, sense altra autoritat que la del talent del historiador, no sempre prou garantida de veritat.

Son istil sense magestat ni gracia, no cansa

(1) Vegis els anteriors articles publicats en els números 78, 79, 81, 83, 84, 86, 87, 89, 91, 94 y 97 de CATALUNYA ARTÍSTICA

perque se'l veu viril y plé de vida, esquerp, de colorit violent; las prosopopeyas familiars, lo patetich impetuós, concís; d' art casi barbre al descriure, més, no 's crega que aquest error de detall enlletjeixi l' obra superba é inimitable del—segóns son biograf Brinn' Gaubast—Carlyle portugués.

Obra individual al mateix temps que de popularitat innegable y de popularitat al igual que de escència històrica, el treball d' Oliveira Martins ha adquirit proporcions gegantinas.

La manera com fa historia, es un modo psicológich, inténs, fondo; no puja dels detalls als fets culminants, sino que d' aquets devalla á 'n aquells y entre 'ls darrers, no deixa d' inquirir fins els probables. Un moment històrich transcendental, una vegada probat com á cert, desprovehit dels conceptes de llegenda y falla, es el punt capdal de son estudi; l' anàlisi escencialment y 'n dedueix consecuencias próximas, naturals y fins las llunyanas y fortuitas. Sever ab la *Tradició*, els fets positius ó de realitat dubtosa, adquireixen, després de burilats per la crítica d' Oliveira Martins, els atributs de lo *Verdader* mirat sense passió ni parcialitat. Els titubejaments originats per la falta de consistència tan frequent en las mitjanyas, desapareixen en las obras del gran historiador. Epocas senceras están tractadas ab fermesa, sense defallir, puig els fets se succeheixen ab la veritat que un estudi á conciencia els hi imprimeix.

Ningú com éll, si s' esceptúa Alexandre Herculano, pinta ab tant vigor la historia, resuscita las costúms de tota una edat, y si las fonts que retréu no fossin tan certas, creuríam llegir un revolucionari ó un falsari, cuan en materias històricas sols se comprén un recopilador ó un crítich.

Que potser exagera!...

¿Que resta impassible. per gros que siga l' esforç de voluntat, devant las gestas gloriosas de sa patria?... ¿Qué no immortalisa la vida del héroe més humil, cuan aquest héroe porta una sanch germana llensada noblement defensant la més santa de las causas?...

Las exaltacions del patriota no son nombrosas y sols en aquells aconeximents qu' imprimiren un carácter decisiu en la vida nacional, se donan á coneixe. La batalla d' Aljubarrota, per exemple, batalla que per altra banda es el tema obligat de tota conversa portuguesa, puig grans y xichs saben de cor els morts, els ferits, las banderas y penóns presoners, l' efecte horrorós de la *primera* bombardada, (donchs no 'ls he pogut convence may de que, vint y sis anys avants, els catalans esparhordian els 70 vaixells de Castella que no van parar fins á Ibisca, després de son infructuós atach á Barcelona,—11 de Juny de 1359—y que segons las crónicas d' aquell temps, la causa de la fugida no fou altra que 'ls efectes de la primera bombardada que 's dispará en la Península.)

Donchs com deya, la batalla d' Aljubarrota potser es tractada ab passió; cert qu' enclou un fet importantíssim d' historia portuguesa, pero no pe'l fet en sí, sino per las ulteriors consecuencias. Las glorias del regnat de D. Manuel I aturdeixen, s' assemblan á las dels nostres Jaumes, Llurias y Rogers, una descripció rahonable d' ellas no es possible, sempre 's ressentirà de parcialitat, involuntaria si 's vol, pero el cor decideix y altera, la imaginació formula y crea, y may se feu historia sense imaginació ni cor.

Si molts del prosistas que ja porto ressenyats mereixen una menció especial, cap com aquest, puig si 'l desitj de CATALUNYA ARTÍSTICA es donar á coneixe, en nostra patria, tots aquells que caracterisan y encarnan el geni nacional portugués y son com adaptadors de las ideas generals á la naturalesa d' aquest geni, cap, repeteixo, com Oliveira Martins, interessa tant á la Literatura universal baix el punt de vista enciclopédich.

IGNASI DE L. RIBERA ROVIRA.

Thomar (Portugal) 1902.

NOTAS D'ART

Associació Musical de Barcelona

CONCERT HEERMANN

Digna de lloa y de las mes corals felicitacions es mereixedora l' "Associació Musical de Barcelona" pe'l camí verament artístich que d'un quant temps á n' aquesta part ve seguint.

Dugas cosas demostren lo que dihém, y son: la primera, el desitj obertament declarat de fugir del rutinisme, donant á coneixer obras musicals modernas que avuy comensan á introduhirse ab veritable autoritat de cosa bona y jutjada; y la segona, el donar á sas manifestacions un sagell artístich de debó, cercant el concurs d' altres elements tan notabilíssims com el quartet vocal de la "Scola Chantorum" de París, que tant vá aplaudir-se y festejar-se á principis d' aquest any, y al violinista Huch Heermann, que varem coneixer el dimars de la setmana passada.

Aquest artista, que ningú coneixia, se presentá ab la modestia que sempre caracteriza els temperaments privilegiats, y lo que mes ens agradá d' éll fou la gens afectació ni efectes convencionals que havém vist á alguns violinistas, quins se creuen que bellugantse forsa, y seguint ab el cap tots els moviments del arquet, ja s' es artista. L' Heermann precindeix de tot detall de *pose* y ni tan sols mira al públich, gayrebé podriam assegurar que 'n fá cás omís, y toca per éll mateix, pera recreyar la seva ánima.

Se presentá á la segona part del concert, interpretant el "Concert en Re major" del gran Beethoven, y ja desde l' *allegro* s' apoderá del auditori qu' embadalit

ELS FUNERALS DEL DR. ROBERT A TARRAGONA

1. El públic Sortint de l'iglesia de S. Joan.—2. El Gobernador y l'Alcalde.—3. Els Diputats Rusiñol (A) y Domenech y Muntaner, el Canonje Magistral y l'President de l'Agrupació Catalanista, á la sortida dels funerals.

(Ins. de J. Montañes).

l'escollí ab silenci sepulcral fins á las últimas notas de la cadencia, ahont el públic li tributá una ovació tan unánim, tan nutrida y tan calurosa, que ab ella n'hi hagué prou pera caldejar l'atmosfera del teatro de tal manera que créch que si s'haguessin trencat las cordas del violí del Heermann á mitj tocar, també se l'hauria aplaudit ab entussiasme; desde aquest moment l'artista s'apoderá del auditori, domenyantlo per complert y fentli experimentar tota mena de sensacions durant l'afligrida y delicada dicció dels altres dos temps restants del "Concert".

Interpretá també ab art insuperable, "Gartenmelodie" de Schubert, "Springlerunnen" de Schumann y un "Nocturn" de Ernst, valguentli, al finalisar cada una d'aquestas obras tantas altras ovacions, particularment el "Nocturn" que digué ab gran delicadesa.

Pera lograr acallar l'entussiasme y las aclamacions del públic, va véures obligat á regalarnos ab duas fullas d'album, de Bach, un "Preludi" y una "Bourré".

Com á artista, demostrá l'Heermann, serho, y de debó, y com á violinista, acreditá, ab el "Springlerunnen" de Schumann, las variacions del "Concert" de Beethoven y las duas últimas de Bach, possehir un mecanisme y un domini del violí grandíssim, especialment l'arquet, qu'aguantava las arcadas senceras y mes llargas sens mimvarli gens ni mica la sonoritat plena y vibrant de la corda.

Las dificultats mes grans de la part mecánica, executadas per l'Heermann, ni s'endevinan, puig desapareixen ofegadas per la forma artística ab que sap revestirlas y per l'esperit y sentiment exquisits ab que las diu y interpreta.

Digna de la mes coral felicitació es l'"Associació Musical" per havernos fet coneixer á un artista de tan bona fusta com es l'Heermann, de qui esperém no será aquesta l'última vegada que obsequia á Barcelona ab las dolsas melodias de son privilegiat violí.

L'orquestra cumplí en aquest concert, admirablement, demostrant, á jutjar per la justesa ab qu'executá totas las obras que formavan la primera part, encomanadas á ella sola, que no havia escassejat gens ni mica l'estudi sério y 'ls ensaigs de las diferentes obras qu'executá, valguentli al Mtre. Lamothe, un

veritable triomf l'interpretació de la "Suite caracteristique" de Glazonnov, de la moderna escola russa, tinguentse de repetir el fragment "Carnaval". De las "Melodias escocesas" de Gilson també hagué de repetir-se la segona "Dols matí de maig", á lo que contribuí molt mes que la forma efectista que té son final, la justesa ab que fou portada.

Per esser la primera vegada que l'Mtre. Lamothe de Grignon, se presentá devant del públic com á director d'orquestra, pot asegurarseli un brillant pervindre si segueix empunyant la batuta, ja que 'l treball que oferí l'orquestra en el concert que ressenyém, fou de lo bó que s'acostuma á sentir á Barcelona, puig durant tota la vetlla siguié portada per una batuta que sabia ben be lo que's feya, aixis en la primera part com en la segona, ahont sa missió era la d'acompanyar á l'Heermann, cosa que ho feu admirablement y ab gran precisió y justesa.

Avans, havém felicitat á la "Associació Musical"; ara per acabar nostre comés, felicitém de tot cor al Mtre. Lamothe, per son bon debut en el difícil y compromés art de director d'orquestra.

J. BARBERÀ

Nostre folletí

Ab el present número repartim el **PLECH SETÉ** de la preciosa y popular novela de costums del nostre temps

LA PAPALLONA

original del eminent novelista català

Narcís Oller

nova edició esmeradament corregida per l'autor y seguida d'un judici crítich del célebre novelista francès **Emili Zola**.

Com haurán pogut veurer nostres estimats llegidors, aquesta nova edició de **LA PAPALLONA** ha sigut comensada ab las mateixas bonas condicions tipogràficas qu'hem empleat pera 'l genial poema del ilustre poeta **Jacinto Verdaguer**, **CANIGO**, y aixís mateix al final de la novela donarém el retrato del autor, y unas luxosas tapas.

Acabada **LA PAPALLONA**, seguirá un llibre del genial poeta

Apeles Mestres

titulat

CANSONS

que ha deixat ja complertament llest son eximí autor.

Aquells de nostres subscriptors de Barcelona que tingan dret á adquirir las hermosas **tapas** pera la encuadernació del **Canigó**, poden passar á recullir las en nostra Administració.

Als subscriptors de fora que ho diguin, se 'ls hi enviarán, si es que no volen el tomo encuadernat; en aquest cas poden entregar tots els folletins al corresponçal de la població.

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

Serveixintse nostres corresponçals de fora enviarnos á dir quin número de subscriptors tenían al acabar el nostre periódich la publicació de **Canigó** á fi de remétre ls el número de **Tapas** pera encuadernarlo que 'ls hi corresponguin, sempre y cuan dits corresponçals estigan al corrent de pago ab aquesta Administració.

Hem posat á la venda la edició luxosa de la genial llegenda pirenayca del temps de la Reconquista, **Canigó**, del gran poeta mossén Jacinto Verdaguer, publicada en la nostra «Biblioteca literaria».

Aquesta preciosa obra se ven únicament en l'Administració de CATALUNYA ARTÍSTICA, en la Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, en els kioscos «El Sol», situats en las Rambias d'Estudis y del Mitj, y «El Sigle» del Passeig de Gracia, en quins llochs no 's cobra comissió per la venda dels exemplars, cedintla tota al eximí autor de la superba llegenda.

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

destinada á aumentar els ingresos pera 'l Monument á **FREDERICH SOLER**, quals donatius no podrán excedir de **una pesseta**, al objecte de donar á la suscripció carácter popular.

De las cantitats recaudadas se'n farà entrega á la *Comissió Executiva del Monument*.

Suma anterior: 35 ptas.

D. Vicéns Corominas: 1 »

Total: 36 »

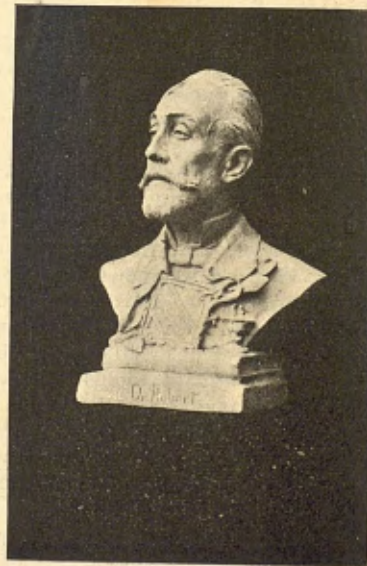
Continúa oberta la suscripció en la Redacció de CATALUNYA ARTÍSTICA.

Mossén Jacinto Verdaguer

Avuy, com en el número passat, podém dir que afortunadament la gravetat de la malaltia de nostre gran poeta desapareix de dia en dia d'una manera franca, sent esperar que l'ilustre malalt entri aviat en plena convalescencia, lo que celebrarém de tot cor.

Bustos del Dr. Robert

El llorejat escultor en Joseph Pagés y Horta ha executat un busto del anyorat patrici Dr. D. Bartomeu Robert, de quina obra n'ha fet reproduccions expressament pera CATALUNYA ARTÍSTICA.

Reducció del busto que oferím.

Ditas reproduccions que tenen 45 centímetros d'alsada, han sigut ben celebradas per la «Lliga Regionalista», váris periodichs y quantas personas las han vist, y nosaltres, d'acort ab son autor, las oferím al públich á **7 pessetas** l'exemplar, sense contar els ports y embalatge que carregarém en compte als particulars de fora que desitjin obtenir aquest busto, un dels que mes s'assemblan al ilustre patrici català.

Preu del busto: 7 PESSETAS.—Embalatge y ports, 4 PESSETAS.

Tots els encàrrechs á l'Administració de CATALUNYA ARTÍSTICA.

Aquets bustos están exposats en els establiments de Barcelona: carrer de Fernando VII n.º 32; carrer de Aviñó. 21; carrer d'Escudellers, 51; Plassa del Teatro, 6.

Llibres rebuts:

L' "Associació Wagneriana" ens ha obsequiat ab un exemplar del llibre de Chamberlain, *El drama Wagnerià* obra traduïda per en Joaquim Pena, president de l'Associació.

El llibre está ben imprés; conté unas 224 planas, en las que 's fan estudis seriosos y forsa interessants dels dramas musicals de Wagner.

Ab l'extensió que 's mereix ens n'ocuparém en un dels vinents números.

* *

També parlarém mes endavant del llibre que 'ns ha remés en Frederich Soler y Camillo, de Manresa, *Etimologia del nom Manresa y costums manresanas*.

En el vinent número parlarém extensament de la Exposició dels Cartells artístichs de ca'n Parés, de las representacions que 's preparan á Novedats, donadas per la trágica japonesa Sada Yacco, y d'altras manifestacions artístichs que no jutjém avuy per falta d'espai y de temps material.

En el "Casino Pujadas" la vetlla del diumenge passat se doná una funció teatral composta de las obras catalanas *Las Carbassas de Montroig* y *Lladres*, lluhint-se tots cuants hi prengueren part. També s' estrená un idili del jove soci d' aquell Cassino, en Torrent y Costa, que du per titol *Amor y Natura*; la obreta agradá molt per son dialech bon xich literari, essent al final cridat l'autor á la escena várias vegadas. Els intérpretes Sr. Sanchez y Sra. Goula també reberen forts aplaudiments.

Pe'l dia 18 del corrent se prepara una representació del drama *Lo plor de la madrastra*.

Gayrebé es segur que dintre d' aquest mes els pintors olotins celebrarán una Exposició de sas obras en el Saló Parés, igual que l' any passat.

Es digna de ésser visitada la Exposició de fotografias classificadas per comarcas; que ha organísat el "Centre Excursionista de Catalunya", en son local del carrer del Paradís, 10, segon.

Aquesta Exposició pot véures tots els días feyners de las 4 de la tarde á las 10 de la nit, y de las 10 del matí á la 1 de la tarde els días de festa, sense necessitat d' invitació.

Hem tingut el gust de donar una coral abressada á nostre il·lustrat company l' Ignasi de L. Ribera Rovira, qui, de retorn de Portugal, en quin pahis tan dignament representada hi está per éll nostra Revista, ha

vingut á passar una llarga temporada entre sos amichs de Catalunya y sa familia.

Ha mort á París el célebre novelista francés Xavier de Montepin qui durant un sens fi d' anys ha sigut el rey del folletí sensacional y del gros melodrama en el teatro.

D. E. P.

Apesar dels censurables fins que persegueix l' obra (?) *destruïdora* (prenémsho á riure) d'en Rusiñol, y mes apesar encara dels busca-vidas que l' han alabat dintre de la premsa, aquest estiu els Jochs Florals y Certamens Literaris están de puja.

Aviat se celebrarán els de Lleyda y els de Girona organísats per "L'Enderroch."

S'han publicat els cartells dels de Valencia y ls d' Arenys de Mar, y s'organisan ab tota activitat y entusiasme els que han de tenir lloch á Sallent, á Gracia y á Manlleu; pera aquets ultims, convocats per la important Associació "En Rafel de Casanova" d'aquella vila, s'han ofert ja 15 premis y 'ls te de presidir mossen Cinto si per sort se troba ben curat en la época en que hagin de celebrarse, que será per l'Agost.

Dimars al vespre devía solemnizarse en l'historic Saló de Cent de Casa la Ciutat el 25e Aniversari d'haverse premiat en els Jochs Florals el gran poema *L'Atlantida* del il·lustre poeta mossen Jacinto Verdaguer. La vetllada estava organísada per l'Associació excursionista catalana "Els montanyenchs", y degué suspendres per ordre superior.

Baix l' epigraf de *Hombres célebres* en Lluís Reig ha comensat á publicar una colecció de tarjetas postals molt escayentas. Las qu' hem rebut corresponen á la série A y reproduheixen ab forsa semblansa las figuras de Tolstoi, Wagner, Nietzsche y Ibsen.

Dimecres de la setmana passada va inaugurarse el nou local del "Colegi de Sant Jordi" que dirigeix en Francisco Flos y Calcat. Aquest nou establiment, instalat ara en el carrer de Santa Agna 27, principal, está molt ben distribuït y es espaiós, circumstancia ben convenient é imprescindible en un local que hage de tancar durant moltes horas un bon número de criaturas.

Al acte de la inauguració hi assistí una concurrencia ben triada y numcrosa.

Composicions rebudas fins el dia 5 d' aquest mes, pera nostre

SEGON PETIT CONCURS

Núm. 1. FLORS BOSCANAS: lema: *A montanya*.—Núm. 2. VALL-SOLITARIA: lema: *Tristesas*.—Núm. 3. DOS JURAMENTS: lema: *Gent de montanya*.—Núm. 4. ESPERANT TANDA: lema: *Cap de pardalets*.

Nota: Fém avinent al autor de la composició número 4 que si no remet el plech que ha de tancar el seu nom, son treball quedarà fora de concurs.

Lopez Robert, impresor, Asalto, 63

Segón petit Concours de "Catalunya Artística"

S' ADJUDICARÁN TRES PREMIS EN METALICH:

Primer: VINTICINCH PESSETAS al autor del millor cuadro en prosa, de regulars d' dimensions, sobre costums de montanya ó de ciutat indistintament, de caràcter sério.

Segón: QUINZE PESSETAS al mes xamós cuadret en prosa, humoristich de bon género.

Tercer: DEU PESSETAS al diálech literari, també en prosa, quin assumpto 's deixa á elecció del autor; podrá esser festiu ó sério.

Els autors que hi concorrin, deurán amotllarse á las següents condicions:

Tots els treballs deurán esser ben inédits y els assumptos propis pera ilustrar.

El Jurat Calificador se reserva el dret d' adjudicar els Accéssits que crega de justicia.

Els cuadros literaris, s' anirán publicant per rigorós ordre d' adjudicació; primer els que hagen obtingut els Premis, y després els que hagen sigut mereixedors dels Accéssits.

Una vegada publicat el **VEREDICTE** no podrá cap autor fer us del seu treball fins tres mesos després d' haverse publicat en el nostre periodich.

Tots els treballs haurán de venir escrits en llengua catalana, sense firma, acompanyats d'un pléch clós que continga el nom del autor, com es costum en tots el concursos literaris.

No s' admetrán las composicions que resultin firmadas ab pseudónim.

El plasso pera l' admissió dels treballs demanats, se tancarà per tot el día 18 del present mes de Maig.

Forman el Jurat Calificador: **D. Narcis Oller**, **D. Joan Pons y Massaveu**, **D. Emili Vilanova**, **D. Raymond Casellas** y nostre Director **D. J. Ayné Rabell** á qui deurán dirigirse tots els treballs, en la Redacció del periodich, Raurich, 20, pral.

CATALUNYA ARTÍSTICA

SETMANARI IL·LUSTRAT D'ARTS Y LITERATURA

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Hi ha bussó á la porta.)

DIRECTOR: **J. AYNÉ RABELL**. — ADMINISTRADOR: **BARTOMEU LLURÓ**

EN SOS NÚMEROS ORDINARIS PUBLICA:

16 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals. — 8 de folletí literari. — Gravats y dibuixos de notables artistas.

Confecciona sovint números extraordinaris.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas. — FORA, mitj any 4 pessetas.

EXTRANJER un any 12 franchs. — NÚMERO CORRENT, 15 cèntims. — NÚMERO ATRASSAT, 20 cèntims